

אוסף סיפורים 'רסט'

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך: ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

אל יתבייש מן המלעיגים עליו בעבודת ה'" (נצוצות).

באחד הימים נאלצתי לעבור באחד מהרחובות הסואנים של ירושלים עיר הקודש, הרבה מחזות ראיתי בימי חיי, אבל מחזה כזה לא ראיתי מעודי, איש לבוש היטב בצורה מכובדת, אבל הוא עומד בצד הרחוב, בגומחה המובילה לאחת החנויות, ופשוט מדבר לעצמו בקול רם. האיש לא רק דיבר, הוא נשא נאום של ממש: עם תנועות ידיים, עם הבעות פנים, עם הרבה רגש. לא, לא היה אף אחד מולו. בדקתי. הוא עמד בודד, עיניו נעוצות בנקודה דמיונית באוויר, והפה שלו מדבר – בלי עין הרע. זה כבר היה מוזר.

לרגע אחד נתתי לעצמי הסבר: הוא פשוט מדבר בפלאפון. אבל מבט מעמיק יותר הבהיר שאין לו שום אוזניה באוזן, שום חוט לא משתלשל אל תוך חולצתו. האיש באמת דיבר לעצמו – ועוד בשיא הרצינות וההתלהבות. הוא היה נראה מכובד למדי בשביל להיות משוגע. הייתי חייב לפצח את החידה, ואז הסבתי לעניין את תשומת ליבו של חברי האמריקני שהלך עמי באותה עת. מסתבר שלא הייתי היחיד שהיה משועשע. עוד חבורה של בחורים הצטרפו לתימהון האדיר של התופעה. הם עמדו וגיחכו על האיש המוזר העומד ונואם לעצמו. אבל חבר שלי האמריקני, פתאום אחז בידי בהתרגשות: "אתה יודע מי זה?" אמר לי. "זה... נו... איך קוראים לו"... החבר שלי עוד לא נזכר, אבל עכשיו קרב אל המשוגע הלבוש יפה צוות צילום גדול: איש אחד עם מצלמה, עוד שניים שירדו לעולם הזה כדי להחזיק מיקרופונים לאנשים אחרים, ועוד אחד ששאל את האיש המכובד האם הוא מוכן? החבר שלי הסביר לי שזה אחד משדרני הרדיו הבכירים ביותר בארצות הברית, זה שדרן שאנשים בכל רחבי אמריקה נצמדים למקלטי הרדיו כדי לשמוע אותו, הוא מקליט כתבה, אז עד שצוות הצילום התארגן, הוא עשה חזרות על הטקסט.

אח"כ ניגשתי אליו, ושאלתי אותו, "קודם עמדת בפתח החנות ודקלמת לעצמך את הטקסט. עמדו פה כמה נערים"... הצבעתי על החבורה שלגלגה קודם על השדרן, "וצחקו עליך, זה לא מפריע לך?" השדרן הביט רגע בחבורת הצעירים ופיו התעקל בחיוך של זלזול, שמע, ידידי הצעיר: "אתה יודע כמה אני מקבל לעונה? המשכורת שלי היא אחת השמנות ביותר בתעשיית הבידור האמריקנית. דקת שידור אחת שלי שווה עשרות, אם לא מאות אלפי דולרים. לכן אני עומד פה, וכל רגע עושה כסף גדול. אתה באמת חושב שאני בכלל רואה אותם? אתה באמת חושב שאני מתייחס אליהם? מי הם? סתם בחורים עלובים".

פתאום חדרה במוחי ההבנה של המשמעות האמיתית של ההלכה המובאת בשו"ע אר"ח "אל יתבייש מן המלעיגים עליו בעבודת ה'" – אם יהודי מרגיש נחות מול אלו שלא שומרים תורה, אם הוא לא שלם עם עצמו, לא יעזור כלום. הוא תמיד יתבייש, הוא תמיד לא ירגיש בנוח, הוא תמיד יחוש צורך להתנצל. אם הוא, למשל, חייב להתפלל מנחה בקרן רחוב או לברך ברכת המזון באיזה חתונה, הוא יתכווץ במבוכה וימהר, כי לא נעים, החוכמה היא לדעת ולהפנים שכל רגע שאנחנו מקיימים את מצוות ה', אנחנו עושים הרבה יותר מאחת המשכורות השמנות בתעשיית הבידור האמריקנית. החכמה היא לדעת שכל רגע אנחנו אוספים אוצרות. עשרות אם לא מאות אלפים, עד אין קץ שהרי אמרו חז"ל: "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא יותר מכל חיים בעולם הזה" ואז, באופן אוטומטי, אנחנו פשוט לא רואים אף אחד! ההוא מביט עלינו? ההוא מלגלג עלינו? מי הוא בכלל? הוא אפס... ולכן באמת לפנחס לא הפריע העובדה שלגלגו עליו, והלך לעשות רצון קונו על אף שידע על הרינונים שעלולים לבוא עליו, אבל הקב"ה שחס על כבוד הצדיקים, יחסו אחר אהרן, כדי לרמז שאצלו יתברך מי שעושה רצונו הוא העיקר...

אש של הצלה (על-פי 'אלה תולדות פרץ')

זו הייתה שעת בוקר בעיר טשקנט שבאוזבקיסטן. בבית צנוע ישב ר' חייקל חאנין ללימוד חשאי עם החברותא שלו. הספרים הוצאו מהמחבוא, וחושי השניים התחדדו בהאזנה דרוכה לכל רחש מחשיד. לפתע קפא ליבו של חאנין. דמות מוכרת חלפה ליד החלון. ליבו ניבא לו רעות.

אלו היו שנות האימה ברוסיה הסובייטית. שלטון הרשע קידש מלחמת חורמה ביהדות. פעילות דתית נאסרה, ו'עבריינים', כמו רבנים, שוחטים ומלמדים, נרדפו בידי המשטרה החשאית ונידונו לעונשים חמורים.

אדם אחד העז להרים ראש כנגד המשטר האימתני – אדמו"ר הרי"צ, רבי יוסף-יצחק שניאורסון. בעוז רוח קם ופרש בכל רחבי ברית-המועצות מחתרת שפעלה לשמר את הגחלת היהודית. חסידיו נרדפו, נכלאו, נשלחו לסיביר ואף הוצאו להורג, אולם במקומם באו אחרים והמשיכו במאבק ההירואי.

חסידים רבים מצאו מפלט בערים טשקנט וסמרקנד שבאוזבקיסטן, שבהן ידו של הקג"ב הייתה רופפת יחסית. אלא שגם שם היו החיים אפופי פחד ורצופי תלאות. נוסף על הקושי לקיים אורח חיים יהודי, הייתה גם מצוקת הקיום.

בשם עקרון השוויון אסר השלטון עסקים פרטיים. הדרך היחידה להתפרנס הייתה על-ידי עבודה בתאגידים הציבוריים, אך שם בלתי-אפשרי היה להימנע מחילול שבת. מצב זה דרדר רבים מהחסידים לחרפת רעב.

באין ברירה פנו לאפיקי פרנסה לא-חוקיים, כדי להביא בכל-זאת טרף לביתם. שניים כאלה, בעיר טשקנט, היו בן-ציון שם-טוב ומרדכי ריבקיין. הם סחרו בחומרי גלם שנקנו בשוק השחור. חלק נכבד מההכנסות הועבר לשיבת 'תומכי תמימים' המחתרתית ואפשר את קיומה.

השניים החזיקו משאית ובאמצעותה שינעו את הסחורה מטשקנט לסמרקנד. קטעי הנסיעה היו מסוכנים, שכן המשטרה נהגה להציב מחסומים ולבדוק את המשאיות. כל בדיקה הייתה עלולה להמיט עליהם אסון.

ואכן, יום אחד התרחש הגרוע מכול: המשאית נתפסה. זה היה ערב חתונתו של מרדכי ריבקיין. הוא עצמו הצליח בדרך נס לחמוק ולהסתתר. כעת לא ידע את נפשו. כיצד יוכל להינשא, כשמעל ראשו תלוי צו מעצר.

הוא פנה אל חייקל חאנין, שהיו לו קשרים עלומים עם גורמים בעלי השפעה. חאנין שמע את אשר אירע והרגיע את החתן הדאוג. "העניין בטיפולי", אמר לו.

אחד מאנשי הקשר של חאנין היה ראש המשטרה החשאית. בין השניים נרקמו קשרי ידידות, וחאנין דאג לתגמל את האיש כהוגן, כאשר עדכן אותו על חסידים שעלו על כוונת הקג"ב.

הופעתו של ראש הקג"ב ליד ביתו של חאנין הייתה אות מבשר רעות. בתירוץ כלשהו נפטר חאנין מן החברותא שלו ויצא לרחוב. "חבר חאנין", לחש באוזנו ראש הקג"ב, "עלינו לשוחח בדחיפות".

חאנין הוסיף ללכת, וראש הקג"ב בעקבותיו. בגינה שקטה עצר חאנין, וראש הקג"ב הוציא תיק עבה והניחו בידי החסיד. זה הצטמרר. הופיעו שם תמונותיהם של ריבקיין ושם-טוב, ולצידן הוראה חד-

משמעית ללכוד את המבוקשים חיים או מתים. "הצו הזה הופץ בכל רחבי ברית-המועצות", הנחית ראש הקג"ב עוד מהלומה על ראשו. כעת גם בריחה מהעיר ירדה מעל הפרק.

בעוד חאנין חושב בקדחתנות על מוצא מהסבך דחק בו ראש הקג"ב: "נו, חבר, אפילו אם ארצה להצילם – מה בידי לעשות?".

חאנין הצליח לכבוש את רגשותיו, וביקש מאיש שיחו לחזור למשרדו ולקרוא בעיון את החומר. "ניפגש אחר-הצהריים ונראה מה לעשות", סיכם איתו.

בפגישתם השנייה הוציא חאנין מכיסו מעטפה שמנה, ובה הון עתק במונחי אותם ימים. כשהתשר התקבל בברכה אצל ראש הקג"ב, חש רגיעה מסוימת. הוא הציע לאיש להתלוות אליו לטיול קצר.

בעודם מטיילים חלפו ליד בית מרזח. חאנין הציע לעמיתו להיכנס ולשתות כוסית. הלה קפץ על ההזמנה. מייד בהיכנסם הבחין חאנין באח הבוערת. "נשב סמוך לתנור", החווה לעבר ראש הקג"ב.

בעוד האיש לוגם בהנאה כוסית וודקה, ביקש חאנין לעיין בתיק המסמכים. הוא הביט כה וכה, הרים את תיק המסמכים, ובתנופה חדה השליכו אל תוך האש.

פיו של ראש הקג"ב נפער בתדהמה. "זה הפתרון לבעיה", אמר חאנין. "אין לך תיק, אין לך מסמכים ותמונות, ואיש מלבדך אינו יודע דבר על התיק הזה!".

הטון ההחלטי שבו דיבר הסתיר את המתח העצום שמילא את ליבו. הוא המתין לתגובת עמיתו. האיש קם וגירד בפדחתו. "חבר חאנין!", אמר, "אני מעריך כל-כך את עוז רוחך, ובעיקר את אחוות האחים שיש ביניכם, היהודים".

האיש הרהר רגע והוסיף: "אינני יודע מה יילד יום. ייתכן שמחר יוציאו אותי להורג. אבל אמור לחבריך, שכל עוד ראשי על כתפיי – לא יאונה להם רע. רק הזהר אותם שלא ייצאו מטשקנט!".

באותו ערב, זמן קצר לפני חתונתו של ריבקין, קיבל מסר מחאנין: "הסכנה חלפה. לך לחופתך בלב שקט ובשמחה".

בקנאו את קנאתי" II (ברכת דוד)

סיפר הרב יוסף וליס שליט"א (מנכ"ל תנועת "ערכים"): היה זה באחד מצעדות המוות, בימי השואה האפלים. עשרות אלפי יהודים צעדו רגלית עשרות קילומטרים אל עבר מחנה דכאו. הם עשו את המסע בתנאים לא-אנושיים, מלווים במשמר כבד של נאצים וחיללים מקומיים. לאורך כל הדרך התעללו הנאצים בשבויים ששרדו את אימי המלחמה עד כה, ורצחו בהם ללא רחם. לעיתים נורו יחידים ולפעמים נרצחו קבוצות שלמות. רק מעטים הגיעו ליעד, ביניהם גם יהודה-אריה וליס, ששרד את אימי השואה ולאחר מכן זכה להקים משפחה.

אוכל ומים לא היו להם. הגרמנים מנעו מהאסירים כל אפשרות להתעכב אפילו כדי לשתות מים. יום אחד, בעוברם מעל נחל, עלה רעיון שטני בס"ד במוחם של מפקדי המסע: זה היה לאחר ימים ארוכים של הליכה מפרכת, ללא מזון ומים. יהודים רבים היו על סף עילפון מרוב צמא. הגרמנים החליטו כי זוהי השעה לאמוד את מידת יכולתם לעמוד בפני הצמא. הם פקדו על קבוצת אסירים, ווליס בתוכם, לרדת אל הנחל, אך אסרו עליהם לשתות מן המים. כאילו לא הגיעה ההתעללות

לשיאה, נצטוו האסירים להיכנס למים עד ברכיהם, אך הם הוזהרו לבל יושיטו ידיהם אל המים. לא ניתן לתאר את עוצמת הסבל; גרונם של האסירים היה יבש מצמא, כל גופם זעק למעט מים, והנה לפנייהם נחל ובו מים זכים! הם מרגישים את קרירות המים ברגליהם, אך האכזרים אוסרים עליהם להושיט יד ולהרוות את הצמא הצורב. מפקד, נאצי יהיר ואכזר עמד על הגשר, כיוון את רובהו לעבר האסירים וצרח: "כל מי שיושיט יד אל המים - יירה!" הוא לא הבטיח כי מי שלא ישתה מן המים יחיה... רבים לא יכלו לעמוד בצמא הנורא, ואולי העדיפו לשים קץ לסבלם. בזה אחר זה ניסו לקרב את המים אל פיהם - ונורו מיד. וליס היה היחיד! שהתגבר והצליח להימנע מלגעת בידיו במים. הוא נותר בחיים, אך האירוע הזוועתי נחקק בליבו וליווה אותו כל ימיו.

המלחמה הסתיימה. האמריקאים ובעלי בריתם ניצחו, ועתה הגיעה העת להיפרע מן הפושעים. האמריקאים צדו רבים ממושעי המלחמה הנאציים, מהם מפקדים בכירים במיוחד. וליס שהה אז במינכן, וראה מודעות שפורסמו מטעם האמריקאים ובהן פנייה אל אסירי המחנות לבוא לזהות את הפושעים המבוקשים, כדי למצות עימם את הדין. בעוברו על רשימת שמות המפקדים הגרמניים, זיהה וליס את שמו של אותו מפקד אכזר, שירה מעל הגשר באסירים הצמאים. הוא פנה מיד והגיש עדות כנגדו. המשפט התנהל באולם מאולתר ליד מחנה מעצר. השופט היה קצין אמריקני. על ספסל הנאשמים ישב הפושע הנאצי, אותו מפקד אכזר. וליס החל להשמיע את עדותו ותיאר את זוועות אותו יום מר, שבו קיפדו את חייהם יהודים בדרך אכזרית כל כך בידיה של חיית אדם זו. השופט פנה אל הקצין הגרמני: "האם אתה מודה באשמה?" הנאצי ידע היטב כי מלבד וליס לא נותר שום יהודי חי מאותו אירוע. הוא חש ביטחון גמור להכחיש את האירוע, שכן ידע שאין מי שיוכל להצטרף לו וליס ולהעיד. "לא נכחתי כלל באותו אירוע" - ענה לשופט ביובש. הבעת ספק עלתה על פני השופט. הוא פנה אל וליס ואמר: "יש לנו כאן עדות של אחד מול אחד. במצב כזה לא אוכל להרשיע את האיש!".

וליס פנה אל השופט וביקש כי יתיר לו לעמוד ליד הגרמני ולהביט לתוך עיניו, כך יוכל השופט לבחון היטב את הבעת פניו של הגרמני ואת תגובתו. השופט הסכים. בעמדו מול המרצח, וכשהוא מישיר את מבטו אל עיניו, תיאר וליס שוב את אשר אירע, ולבסוף פנה אליו בשאלה: "את כל זה אתה מכחיש?!" הגרמני השיב במצב נחושה: "כן". באותו רגע גאתה סערת נפשו של וליס, הוא עט על הגרמני שמולו, תפס בשתי אוזניו ומשך אותן בכל כוחו, עד שאוזן אחת נתלשה ממקומה... חיילים אמריקאים אחזו מיד בוליס, חילצו מידי את הגרמני ושלחו אותו אל תא המעצר. וליס מצא עצמו בסמיכות לאסירים נאציים, ולא ידע איך תיגמר הפרשה.

במרכז מחנה המעצר הייתה חצר גדולה ובה עמוד תלייה. חלונות התאים פנו לעבר החצר. כעבור זמן, בעוד וליס מנתח את אשר אירע, הבחין בהתרחשות בחצר. הוא הציץ מבעד לחלון והופתע לראות את הקצין הנאצי האכזרי, אוזנו חבושה, והוא מובל בידי חיילים אל עמוד התלייה ובא על עונשו. את ניצחוננו חגג וליס בתא המאסר, וכעבור זמן קצר באו לבשר לו על שחרורו. וליס שאל: "אינני מבין, אם הנאצי הובל לתלייה, מדוע עצרו אותי?" ענה לו הנציג האמריקאי: "אצלנו לא תולשים אוזניים בבית המשפט, אבל השופט אכן האמין לך. ברור היה לו כי אדם לא יעשה דבר כזה אילולא העיד עדות אמת".

לימים סיכם וליס את סיפורו: "זה היה ה'פורים' שלי. אוזן 'המן' הייתה בידי, וגם ראיתי את 'המן' נתלה על העץ... בזכות המעצר יכולתי לראות זאת במו עיניי!"...

הכרת הטוב - הרה"ק ר' דוד משה מקרעטשניף זצוק"ל (תודה לר' מנחם ברוד שליט"א).

איש אשכולות ורב פעלים היה ר' שאול שטרן. ירא שמים, תלמיד-חכם וטוב מזג. שקד ללמוד תורה בכל רגע פנוי ואף חיבר ספר הגותי על חמישה חומשי תורה. לפרנסתו ניהל מפעל לעיבוד מזון ונחשב מומחה בעל שם לכשרות.

באחד המסדרים במחנה הריכוז, פקד הקצין הגרמני על בעלי ההשכלה הרפואית לצאת מהשורה. אמנם לר' שאול לא הייתה השכלה רפואית, אך הוא היה כימאי והבין קצת בתרופות. בלי לחשוב פעמיים יצא מהשורה והציג את עצמו כרופא. מאותו יום ואילך הוא מונה על המרפאה במחנה. כך היה יכול לסייע לחולים רבים, שקיבלו ממנו תרופות יותר ממה שהתירו לו ההוראות.

יום אחד הגיע למרפאה בחור צעיר. ר' שאול התעניין בשלומו, טיפל בו כראוי ושוחח עמו בדברי תורה. הבחור התחבב עליו מאוד והוא השתדל לסייע לו ככל יכולתו. בהמשך רקם ר' שאול תכנית שבעזרתה הצליח, בסיוע עוד גורמים, להבריח את הנער אל מחוץ למחנה. מאז נעלמו עקבותיו של הנער והם לא נפגשו עוד. שלושים שנה חלפו מאז. בשנים אלה הספיק, כאמור, לעלות ארצה ולהקים משפחה. חלפו עוד שנים ובינתיים גם ילדיו בגרו והקימו משפחות.

אחד מילדיו התגורר עם משפחתו ברחובות. זה היה בשבת הראשונה שבה התארח ר' שאול בבית בנו ברחובות. מכל בתי הכנסת בעיר בחר ר' שאול ללכת להתפלל בבית הכנסת של רבי משה דוד מקרעטשניף (ט"ו תמוז יום פטירתו). הוא התפלל שם הן בליל שבת הן ביום. בקריאת התורה, פנה אליו הגבאי וקרא לו לעלות 'שישי'. ר' שאול היה מופתע מאוד, שכן בית הכנסת היה מלא מפה אל פה ואילו הוא היה סתם אורח בלתי מוכר.

בצאת השבת שב הרבי מקרעטשניף אל עבודת קבלת הקהל וקריאת הפתקאות. גם ר' שאול השתלב בתור הארוך והמתין לברכת הרבי. לפתע ניגש אליו המשמש בקודש וקרא לו לבוא עמו. שוב הופתע ר' שאול מהיחס המיוחד כלפיו. הוא פסע בצייטנות אחרי המשמש שהוביל אותו היישר לחדרו של הרבי. כשנכנס פנימה קידמו הרבי בברכת 'שבוע טוב' לבבית והציע לו סיגריה. ר' שאול השיב בנימוס כי אינו מעשן. זה חידוש בשבילי, ר' שאול, הגיב הרבי מקרעטשניף. "מתי חדלת מלעשן?" ר' שאול היה נבוך ולא השיב. בקושי זכר שבעבר עישן. הרבי שינה את נושא השיחה. "יש לי דבר תורה, לומר לך", אמר והשמיע באוזני ר' שאול פירוש נאה לאחד מפסוקי התורה. כשסיים את הפירוש, פנה אל ר' שאול בשאלה: "נו ר' שאול, ההסבר הזה אולי מוכר לך?" ר' שאול לא השיב. כעבור רגע של שתיקה, הישיר הרבי מבט אל ר' שאול ואמר לו: "את הפירוש הנאה הזה שמעתי ממך בנעוריי, בשעה שבאתי לקבל ממך טיפול במרפאה של מחנה הריכוז. אני הוא הנער הצעיר שחיבבת ושסייעת לו לברוח אל מחוץ למחנה. התזכור?"

צמרמורת הרעידה את גופו של ר' שאול. הוא התרגש עד עמקי נשמתו ולא הצליח להוציא הגה מפיו. הרבי מקרעטשניף הוסיף ואמר: "אתה היית שליח ד' להצילני, ואני חייב כלפיך בהכרת הטוב." ר' שאול היה אחוז התפעלות מהעובדה שאחרי שלושים שנה עדיין זכר הרבי את פניו, את דבר התורה ששמע ממנו במחנה, ואפילו את העובדה שבאותם ימים נהג לעשן...

וביום השבת (כח' ט') [אור השבת-אספרה]

סיפר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: אברך מירושלים שמצבו דחוק אירס את בתו. לצורך הוצאות החתונה הוא ניגש לגמ"ח ע"מ לקבל הלוואה, אלא שבעל הגמ"ח לא היה בבית, והוא הצליח לתפוס אותו רק ביום שישי בצהריים, ובעל הגמ"ח נתן לו הלוואה של אלפיים דולר.

אותו יום שישי היה ערב שבת קדש פרשת דברים שהייתה צמודה לחג השבועות. אותו אברך החליט שכיון שחג השבועות הוא יום הדין, לכן הוא רוצה ללכת לכותל להתפלל כדי שה' יפתח לו שערי ברכה. התארגן לשבת וסמוך לזמן קבלת שבת יצא לדרך לכיוון הכותל. והנה באמצע העיר העתיקה הוא בלא משים מכניס את ידו לכיס, ומגלה ש... אוי ואבוי! יש לו אלפיים דולר בכיס, ואוטוטו נכנסת השבת. יש לו עוד דקה ... והוא עם אלפיים דולר בכיס... מה עושים? מוחו פעל בקדחתנות... הוא התחיל לחשוב - אולי זה רק טלטול מן הצד, בשינוי... במקום הפסד ממון... בקיצור... כל מיני היתרים. אבל פתאום תפס את עצמו: 'אני הולך עכשיו לבקש מבורא עולם שייתן לי ישועות, ומה אני עושה? אני הולך ומנסה למצוא לעצמי כל מיני היתרים. מה הוא עושה? הוא פונה והולך לבית הראשון ברובע. דופק בדלת. פותח לו יהודי אמריקאי מבוגר. מיודענו אומר לו: תשמע, יש לי אלפיים דולר במזומן אני רוצה להפקיד אצלך את זה עד למוצאי חג שבועות, לא צריך פתק הפקדה, פשוט אין לי זמן. "האמריקאי שואל אותו: "מי מסתובב עם סכום כסף כזה גדול, אתה כזה עשיר. "? השיב לו האברך: "מה פתאום עשיר... עכשיו הבאתי את זה מהגמ"ח. בקיצור, הוא הפקיד אצלו את הסכום, ופנה לתפילה בכותל.

לקראת סיום חג השבועות הוא הגיע שנית לכותל והתפלל מנחה וערבית של מוצאי שבועות עם אותו אמריקאי ולאחר מכן הם הלכו יחד אל ביתו. כשהם מגיעים לבית נכנס בעל הבית לחדר הפנימי והוציא את חפיסת הכסף, את הפיקדון. האברך מקבל את החבילה ומודה לבעה"ב, אלא שכשהוא בא לצאת הוא מרגיש שהחבילה תפוחה ועבה הרבה יותר ממה שהייתה ביום שישי... הוא פותח את המעטפה ומתחיל לספור את הכסף. והוא מוצא שם... ארבעת אלפים דולר. הוא פונה לבעה"ב ואומר לו: "הרי הפקדתי אצלך רק אלפיים דולר ומהיכן ארבעת אלפים דולר הללו? " אומר לו אותו אמריקאי: "תשמע סיפור:

יש לי אח שגר באמריקה. לא מזמן הוא שלח לי אלפיים דולר מהמעשרות שלו. ואמר לי לתת אותם לאברך תלמיד חכם שדחוק במצבו. לא ידעתי למי לתת אותם. והנה ביום שישי האחרון הופעת על פתח ביתי וסיפרת שאתה מחתן את בתך, ולצורך זה לקחת הלוואה, וכדי לא לחלל שבת אתה מפקיד סכום כזה גדול אצלי מבלי להכיר אותי, רק כי חששת מחילול שבת. כשראיתי זאת החלטתי שאתה הוא המתאים לתת לך את האלפיים דולר, ולא לחינם זימנו אותך משמים לביתי.

זה כוחה של שמירת שבת... השבת מתגמלת את השומרים אותה - ללא עקולי ופשוורי... "לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה".

ככל היוצא מפיו יעשה" II [הרב יעקב (קובי) לוי]

מספר בעל המעשה: נסענו ארבעה בני משפחה ירושלמים, על כביש 443 לחתונה בקרית ספר. החורף היה בעיצומו, השלג קישט את פסגות ההרים, גלש אף לוואדיות וסיכן את הנהגים. המפלסות עשו עבודה נאמנה. נסענו לאט בחסות החשכה הכבדה. החזאים דיווחו על שלגים יותר מעובים בהמשך הלילה, והציעו לנהגים לבטל נסיעות לא דחופות.

הנהג במכונית המשפחתית שלי, היה אחי הגדול, מדוע? כי אני, בעל הרכב, הייתי באותה עת בשלילת רישיון נהיגה, עקב הצטברות של נקודות. שלילת רישיון ליהודי שזקוק לרכב כמו אוויר לנשימה, הוא עונש ראוי לשמו, וזה בהחלט לקח שנלמד. זאת מחוץ לעובדה שמי שצובר נקודות עקב רפורטים, הוא לא בדיוק צדיק גדול על הכביש, והוא נעבעך, מסכן חייהם של צדיקים והולכי רגל, קיבלתי את הדין באהבה, אבל בעוד יומיים, אי"ה, הרישיון יחזור אלי, ושלוש על ישראל. אחי נהג בבטחה. והגענו בדיוק בשעה שבע בערב, לחופה. בן הדוד הצעיר שלנו, היה החתן, ומכאן שדאגנו לשמחו מכל הלב.

בשלב מסוים מזיעים ועייפים נטלנו ידנו. ברכנו 'המוציא' והתיישבנו לסעודת המצווה. השמחה הרקיעה שחקים, ופעם אחר פעם הלכנו וחזרנו לרחבת הריקודים. בשעה אחת עשרה בלילה נכנסה שיחה לטלפון שלי, הרעש שבקע מן הרמקולים היה עצום, כך שהעדפתי לצאת החוצה ולנהל שיחה שקטה. על הקו היה הבוס שלי, שביקש ממני כמה בקשות מקצועיות דחופות, שיש לבצען מוקדם בבוקר. אחרי שנגמרה השיחה, אחי מסמן לי שהוא רוצה לחזור ירושלימה... אמרתי "למה לא, נוסעים". התיישבנו ארבעתנו וכעבור פחות משעה, המכונית חנתה מתחת לדירתי, וכל אחד פנה לדרכו. לפני שהספקתי להגיד קריאת שמע על המיטה נזכרתי... אוי.. שכחתי... לברך ברכת המזון !!! בגלל הסחת הדעת בשיחה עם הבוס. טוב, נו, מה עושים? אני עדיין שבע, והמרחק לאולם החתונות פחות משעה. אין לי מושג מדוע לא פתחתי 'משנה ברורה'... יכולתי גם להרים טלפון לפוסק הלכות שהכרתי. בהחלטה חפזת החלטתי שאני חוזר לקרית ספר! לברך שם. אבל מי ינהג? כולם הלכו לישון. לא נעים להטרידם. אחרי כמה היסוסים קצרים, החלטתי לנהוג בעצמי. בזהירות, ואני בשלילה. לא נורא זכות המצווה תגן... שעה מאוחרת. השוטרים עייפים, אבל מצווה! הרגשתי שאני הולך לקיים מצווה חובקת עולם, חוזר למקום הסעודה. בטח ממתנה לי שם יונה מזהב, או אולי ארגז עם מטבעות כסף עתיקים ששווה הון... שוין. נהגתי בזהירות, הגעתי לאולם אחרי שכל המוזמנים הלכו וחוץ ממנקים ומלצרים מותשים שבאו ונכנסו, האהיה שמם. חיפשתי פינה וברכתי במתינות, כמונה מעות, כולי קדושה וסילודין, מרגיש כמו הצדיק הכי גדול בעולם ...

עוד פחות מ-48 שעות הרישיון חוזר אלי... נכנסתי למכונית ופתחתי בנסיעה. הגעתי לצומת שילת ופניתי שמאלה לכיוון ירושלים. רוחות זועפות וגושי ברק היכו ברכב. לא ראיתי יונה מזהב ולא ארגז אוצרות, אלא ניידת משטרה שופעת פנסים כחולים מהבהבים ניצבה בצידי הכביש... ליבי החסיר פעימה. אל תשאל איך ולמה, דלת הניידת נפתחה, ושוטר גבה קומה יצא ממנה וסימן לי "לעצור". לא סיפרתי לכם שישנו סעיף מפחיד מאד הצמוד לטופס שלילת הרישיון שלי ובו כתוב שחור על גבי לבן, כי במידה והנשלל ינהג בתקופת השלילה הוא יישלח אוטומטית לשבעה חודשי מאסר ללא משפט!!! רחמנא ליצלך". רישיונות בבקשה" ביקש השוטר, והוסיף: "פנית שמאלה ללא איתות ועקפת מכונית מצד ימין תוך עליה על קו הפרדה. מה יש לך לומר?". "אשתי, שלושת ילדי, הורי שהיו בריאים, החברים לעבודה כולם חלפו לי מול העיניים. תוך שאני עורך להם טקסי פרידה רוויי דמעות, בדרך לבית הסוהר" ...

אני כבר בודק במחשב את ההיסטוריה שלך וחוזר אליך "מעדכן השוטר ביבושת". איך אני יוצא מזה, אבא שלי שבשמים?" צעקתי בלב, וקיבלתי מתנה" - אדוני השוטר, אתה נראה לי יהודי מסורתי עם אמונה תמימה בקב"ה, ואני רוצה להציע לך עסקה מעניינת. "הלה זקף גבותיו. "אל תציע לי שוחד, זו עבירה חמורה... שיכולה לשלוח אותך עד בית סוהר". קבע השוטר וחייך". לא, לא חס וחלילה שוחד. אבל תרשה לי לספר לך שקיימתי עכשיו מצווה נדירה מאד מאד. ואני מוכן לתת לך חצי מן שכר המצווה כשכר לעולם הבא שלך, מעין עסקת יששכר וזבולון, ואתה אל תביט במחשב... זה הכל. "הבטתה שלו במחשב, השמים ירחמו, הייתה שולחת אותי כידוע, ל'נופש' ארוך לכלא... השוטר הכניס ראשו למכונית, לא שת ליבו לגשם המטפטף ושאל, "ספר לי בבקשה על המצווה הנדירה".

סיפרתי לו, והפלא והפלא הרעיון מצא חן בעיניו, "בסדר, חצי חצי... אבל בתנאי נוסף" אומר איש החוק, "יש לי אחיינית קטנה שוכבת כבר חצי שנה בבית חולים חסרת הכרה. המשפחה כולה בוכה וחסרת מנוחה. אנחנו ליד מיטתה קוראים תהילים, אבל שום דבר לא השתנה. אני מוכן לא להביט במחשב, אבל אתה נראה לי יהודי ירא שמים, שמתפלל שלוש תפילות ביום, תכניס את שמה לתפילות ותקרא תהילים בשבילה. ואשמח לעדכן אותך אם נזכה לישועה". לחצנו ידיים, והעסקה התבצעה. השוטר רשם את מספר הפלאפון שלי, ופנה לדרכו, כשהוא מניח על כף ידי פתקה קטנה ובה שם הילדה ושם אמה ואביה.

תשמעו... שלוש תפילות ביום! התפללתי בכל כוחי ... כשהלכתי בדרך, בשכבי ובקומי, בעבודה, בבית, בבית הכנסת, שמה של הילדה לא מש מפי, תוך אמירת תהילים בכתב ובעל פה, למה? כי בזכותה אני לא נמצא כבוי ונזוף בין הסורגים. כמה הכרת הטוב יש לי לאותה בת ישראל חולה, שבזכותה אני מסתובב כאדם מאושר ורגוע. כעבור יומיים חזר אלי הרישיון... כעבור שבועיים באישון לילה, נכנסת שיחה, ומי על הקו: "שלום לך אדוני, מדבר השוטר מכביש 443. אני נמצא עכשיו עם כל המשפחה ליד מיטתה של הילדה, לפני שעה היא פקחה עיניים. התחילה למלמל. ולפני כמה דקות היא הכירה אותנו בשמות. נס ופלא וזאת אחרי שהיינו כולנו כלאחר יאוש. לי אין ספק שהתפילות המיוחדות שלך הועילו. וכמו שקבענו אני שמח לבשר לך בשורות טובות, אבל ביני ובינך. אל תעבור על החוק, כי גם חוק תעבורה הם חוקי שמירת הנפש על פי התורה! לא ככה." בהחלט ככה...

מדה כנגד מדה II

להלן סיפור מופלא ביותר המעובד מתוך 'ווי העמודים' ממנו ניתן ללמוד, כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם, וכי כל מה שהאדם עושה - למעשה לעצמו הוא עושה, ואין בורא עולם מקפח שכר בריה.

סיפר הגאון רבי אברהם יונה שיינברג שליט"א ראש ישיבת 'נחלת שמואל': ילד יהודי נולד להורים במדינת ניו-ג'רזי, ההורים שלחו אותו לבית ספר יהודי. מאחר שהיה הילד ברוך כשרונות, אחר הצהריים הוסיף להתקדם וללמוד חומש משניות וגמרא. הלימוד נעשה על ידי אברכים, שהגיעו לקדם את הילדים בתורה. ואכן הילד ב"ה גדל והתעלה בתורה ובמצוות, והיום הוא אחד האברכים החשובים במבצר התורה הגדול בארה"ב, בבית מדרש ליקווד.

האברך נהג לעלות לקבר אביו בכל שנה ביום היארצייט כדי להתפלל על קברו, וכידוע שיום זה מסוגל לבנים להתפלל על קברי אבותיהם. גם באותה שנה כדרכו מדי שנה בשנה נסע האברך בצהריים לכיוון בית הקברות, כדי לפקוד את קבר אביו, אולם ביציאה מהעיר היה פקק גדול. נסיעה כזו אורכת בדרך כלל כעשרים דקות, אבך באותו היום בגלל הפקק עברו כשעתיים, ולא היה נראה, שמשהו עומד להשתנות. השקיעה התקרבה, והאברך עדיין עומד בפקק, הוא החליט להמתין עוד מספר דקות, ואם יראה, שהפקק לא משתחרר, הרי שאין כבר טעם לחכות והוא יסתובב ויסע חזרה לישיבה. עברו מספר דקות והפקק עומד בעינו, וגם כשהגיע צאת הכוכבים, עדיין מצא את עצמו עומד בפקק האין סופי. בלית ברירה סובב את ההגה, ופנה בחזרה לישיבה, תוך הרגשה של החמצה בלב, על שלא זכה השנה לפקוד את קבר אביו.

לאחר כשבועיים בעודו נוסע ברכבו, חשב לעצמו: "הרי השנה לא פקדתי את קבר אבי, וכעת אני כבר בדרך, ואין פקקים, אולי אסע כעת לפקוד את הציון." וממחשבה למעשה, האברך סובב את ההגה, ותוך כעשרים דקות הגיע לבית הקברות. כשהגיע סמוך לקבר אביו, ראה, כי עומדים שם כמה יהודים אמריקאיים טיפוסיים, שחזותם מוכחת עליהם שהם ל"ע רחוקים משמירה על קלה כבחמורה. לידם עומד גוי כושי ענק ממדים וחופר קבר, ולידו נמצא ארון קבורה. הוא ניגש ושאל לפשר המחזה, והם סיפרו לו, שראש המשפחה נפטר, והם קוברים אותו, ולצורך זאת שכרו את הכושי, שהוא יטפל בקבורה, והם ישלמו לו על כך. רק המחשבה שגוי יקבור את היהודי עוררה חלחלה בקרבו, הוא פנה אליהם, ואמר להם: "אני מוכן להתנדב לעשות את כל הקבורה בידי. תשלמו לגוי, ואני כבר אטפל בקבורה." הם הסכימו בחפץ לב והוסיפו ואמרו: "מה אכפת לנו, מי יטפל בקבורה, העיקר שלא אנחנו". גם הגוי שמח מאוד לקבל את הכסף ללא מאמץ וטרחה. וכך האברך הפשיל שרווליו, והמשיך בחפירת הקבר, ולבסוף, הוריד לקבר את היהודי, ואמר קדיש, ובזה הסתיים חלקו.

הדבר היחיד, שהאברך ידע זה את שם הנפטר, ואת עיירתו, האברך מאז הסתקרן לדעת, מי הוא אותו יהודי, בפרט שגם הוא נולד בעיירה זו. כשחזר לביתו התקשר ליהודי, שהיה הגבאי של הקהילה, והוא הכיר את כל יהודי הקהילה, ובפרט שהיה לו גם קשר לכל ענייני הדת, ודאג להגברת התורה

והקדושה בעיירה . לאחר דברי נימוסין, אמר האברך: "אני עדיין זוכר את פעולותיך הברוכות בעיירה, ואני מכיר לך טובה על כך. רציתי לשאול אותך - האם אתה מכיר יהודי בשם פלוני .? תהה הגבאי: "מדוע אתה שואל עליו? מה הקשר שלך ליהודי הזה?". סיפר לו האברך על הנסיעה הלא צפויה לקברו של אביו, ושאותו יהודי נפטר ושהוא קבר אותו במו ידיו . שתיקה שררה מעבר לקו, ואז לאחר דקות ספורות אמר לו הגבאי: "בוודאי שאני מכיר אותך, מדובר ביהודי שבורא עולם חנן אותו בעושר רב. אך לצערי אותו עשיר תרם מכספו להרבה דברים שאינם בקדושה, אבל לא הייתה לו הזכות לתרום לדברים שבקדושה". " באחד הימים באתי אליו, וביקשתי להתרימו לדבר מצווה , אך הוא סירב בהטעימו, שהוא כבר תרם רבות למשחק פלוני וכו', והסביר שהוא מרגיש 'חיבור' ושייכות לדברים אלה, ולכן הוא תורם לדבר זה, אבל אין לו חיבור לקהילה". " יצאתי מביתו בפחי נפש, שכן חשבתי, שבכל זאת בתור אדם עשיר הוא יתרום לפחות סכום מסוים.

לאחר מספר ימים פניתי אליו, ואמרתי לו: ' אומנם לך אין חיבור לקהילה, אך לילדים יש לך חיבור. אולי תאמץ לך איזה ילד, ותשלם לו את האברך שיקדם אותו .? לזה כבר הסכים".כשגמר הגבאי את סיפורו, השתתק, ולא הצליח לגמור את המשפט, עד שלבסוף פלט בבכי: "אותו הילד שהוא תמך בו - היית אתה...!"